

SEBZE VE MEYVE ÜRETİCİ ÖRGÜTLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sebze ve meyve üreticilerince kurulan tüzel kişiliklerin üretici örgütü olarak belgelendirilmesine ve üretici örgütlerinin faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, üretici örgütlerinin asgarî ortak veya üye sayıları ile bunların nitelikleri, taşınması gereken şartları, ilgilendirilecekleri toptancı hallerini, yapacakları satışları, hak ve yükümlülüklerini, üretici örgütü belgesinin verilmesi ve iptali ile üretici örgütlerine ilişkin diğer hususları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 5 ve 15 inci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,
- b) Bildirim: Bildirim miktarı veya üzerindeki sebze ve meyvelere ilişkin sisteme yapılan beyan işlemini,
- c) Bildirim miktarı: Adet ile yapılan satışlarda 150 adet, bağ ile yapılan satışlarda 50 bağ, kilogram ile yapılan satışlarda 100 kilogramı,
- ç) Hal rüsumu: Malları satın alanlarca toptan satış bedeli üzerinden ödenen meblağı,
- d) İlgili yönetmelik: Kanuna istinaden çıkarılan bu Yönetmelik dışındaki diğer yönetmelikleri,
- e) İl müdürlüğü: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Ticaret İl Müdürlüğünü,
- f) Kanun: 11/3/2010 tarihli ve 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanunu,
- g) Künye: Sebze ve meyvelerin üretim yerini, cinsini, miktarını, hangi üretici/işletmeye ait olduğunu, varsa sertifika bilgilerini ve Bakanlıkça uygun görülen diğer hususları içeren ve sistem üzerinden basılan belge veya barkodlu etiketi,
- ğ) Mal: Organik ve iyi tarım uygulamaları kapsamında üretilen sertifikalı ürünler dâhil ticarete konu sebze ve meyveleri,

h) Perakende satış: Tek seferde bildirim miktarının altında yapılan satışı,

ı) Sistem: Bakanlık bünyesinde elektronik ortamda kurulan ve internet tabanlı çalışan merkezi hal kayıt sistemini,

i) Toptancı hali: İlgili yönetmelikte belirtilen asgari koşulları taşıyan projeler çerçevesinde belediyeler ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından kurulan, malların toptan alım ve satımı ile kaydının yapıldığı yerleri,

j) Üretici: Malları üretenleri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üretici Örgütü Belgesi

Üretici örgütü

MADDE 4 – (1) Üreticilerce 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 18/4/1972 tarihli ve 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ile 1/6/2000 tarihli ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri Hakkında Kanuna istinaden kurulan kooperatifler ve 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulan tarımsal üretici birlikleri, üretici örgütü belgesi almak kaydıyla üretici örgütü olarak kabul edilir.

Üretici örgütü belgesi verilmesinde aranılan şartlar

MADDE 5 – (1) Üretici örgütü belgesi almak isteyen tüzel kişilerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) İlgili kanunlara göre kooperatif ya da tarımsal üretici birliği olarak kurulmuş olması,

b) Organik ve iyi tarım uygulamaları kapsamında üretilenler dahil sebze ve/veya meyve üreten ortak veya üye sayılarının en az elli olması ve bunların Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olması,

c) Sebze ve/veya meyve üzerine faaliyette bulunması,

ç) Ana sözleşme veya tüzüklerinin amaç bölümünde, ortak veya üyelerin ürettiği sebze ve meyveleri pazarlamak, ortaklık veya üye şartları bölümünde ise sebze ve/veya meyve üreticisi olmak ibaresine yer verilmesi,

d) Vergi mükellefi olması,

e) İlgili mevzuatla aranılan diğer şartlara sahip olması.

(2) Bakanlık, birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen asgari ortak veya üye sayısını, yarıya kadar azaltmaya veya artırmaya yetkilidir.

Üretici örgütü belgesi

MADDE 6 – (1) Üretici örgütü belgesi almak isteyenler, EK-1'de yer alan dilekçe ile faaliyet merkezlerinin bulunduğu yerdeki il müdürlüğüne başvurur. Dilekçeye aşağıdaki belgeler eklenir:

a) 5 inci maddede belirtilen asgari sayıdaki ortak veya üyelerinin, sebze ve/veya meyvelerin üretimine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde tutulan ilgili sistemlere kayıtlı olduğunu gösterir belge,

b) Üretici örgütü belgesi alınmasına ve ilgilendirilmek istenilen toptancı haline ilişkin yönetim kurulu kararının onaylı örneği,

c) Ana sözleşme veya tüzüğünün onaylı örneği,

ç) Başvuru tarihinden önceki bir yıl içinde üretici örgütü belgesinin iptal edilmediğine ve sebze veya meyve üzerine faaliyette bulunduğuna ilişkin yetkililerce imzalı taahhütname,

d) Kayıtlı olunan vergi dairesi adı ve vergi kimlik numarası beyanı.

(2) Başvuru dilekçesi ve ekindeki belgeler il müdürlüğünce incelenir. Gerekli görülmesi halinde yerinde inceleme de yapılabilir.

(3) Yapılan inceleme sonucunda gerekli şartları taşıdığı anlaşılanlar sisteme kaydedilir ve bunlara üretici örgütü belgesi verilir. Üretici örgütlerinin ortak veya üyelerine ilişkin bilgiler de sisteme kaydedilir.

(4) Üretici örgütlerinin her biri için bir dosya açılır ve ilgili evrakı bu dosyada muhafaza edilir.

(5) Üretici örgütleri ile bunların ortak veya üyelerine ilişkin sistemde yer alan bilgiler, gerektiğinde veya ilgililerin talebi üzerine il müdürlüğünce güncellenir.

(6) Üretici örgütü belgesi zayi olanlar, gerekçeleri ile birlikte yazılı olarak il müdürlüğüne başvurur. Başvurusu uygun görülenlere, sistem üzerinden alınan yeni belgeleri verilir.

İlgilendirilecek toptancı hali

MADDE 7 – (1) Üretici örgütü, faaliyet merkezinin bulunduğu yerdeki toptancı hali ile ilgilendirilir. Faaliyet gösterilen yerde birden fazla toptancı hali bulunması halinde ilgililerin talebi göz önünde bulundurulur.

(2) Faaliyet gösterilen yerde toptancı hali bulunmaması halinde, üretici örgütü karayolu mesafesi esas alınmak üzere o yere en yakın il, ilçe veya belde merkezindeki toptancı hali ile ilgilendirilir. Deniz yolu ile ulaşımın mümkün olduğu yerlerde ilgilendirilecek toptancı halinin belirlenmesinde deniz yolu mesafesi de dikkate alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Satış İşlemleri ve Yükümlülükler

Malların satışı

MADDE 8 – (1) Üretici örgütlerince, toptan veya perakende olarak ortak veya üyelerine ait malların alım ve satımı yapılır.

(2) Faaliyet merkezinin bulunduğu yerdeki diğer üreticiler ile üretici örgütlerine ait malların da alım ve satımı üretici örgütlerince yapılabilir. Bu şekilde satılacak toplam mal miktarı, üretici örgütünün kendi ortak veya üyelerine ait bir önceki yıl satışa sunduğu toplam mal miktarı esas alınmak üzere Bakanlıkça sınırlandırılabilir.

(3) Aynı toptancı hali içinde bulunan üretici ve üretici örgütleri kendi aralarında mal alabilir, satabilir veya devredebilir.

(4) Üretici örgütleri, ana sözleşme veya tüzüğündeki çalışma konuları dışında kalan malların alım ve satımını yapamaz.

(5) Üretici örgütlerinden perakende satmak üzere mal satın alanlar, satın alınan malların alış bedelinden kanuni kesintiler dışında reklâm, stant, zayi ve diğer gerekçelerle herhangi bir kesinti yapamaz.

(6) Üretici örgütlerince toptan veya perakende satılan mallardan hal rüsumu alınmaz.

Sisteme bildirim ve künye

MADDE 9 – (1) Üretici örgütünce yapılan toptan satışlarda bildirim işlemi sistem üzerinden üretici örgütünce yapılır. Perakende satışlara ilişkin bildirim işlemi ise bu maddede öngörülen yükümlülükleri sağlayacak şekilde gerçekleştirilir.

(2) Malların üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerde künyenin bulundurulması zorunludur.

(3) Kap veya ambalajlarından çıkarılarak satışa sunulan mallara ilişkin künyeler, herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir şekilde satış yerinin uygun bir yerinde bulundurulur.

(4) Künyeler, tahrif veya taklit edilemez, bunlar üzerinde bilerek değişiklik yapılamaz veya üçüncü şahısları yanıltıcı ifadelerle yer verilemez.

Üretici örgütünün yükümlülükleri

MADDE 10 – (1) Üretici örgütünün yükümlülükleri şunlardır:

a) Sistemde kayıtlı iletişim bilgilerindeki değişiklikleri derhal, diğer değişiklikleri ise en geç bir ay içinde sisteme işlemek veya işlenmesini sağlamak,

b) Mallara ilişkin 9 uncu maddede öngörülen şekilde bildirimde bulunmak,

c) 8 inci maddenin üçüncü fıkrası hükmü dışında aracılık faaliyetinde bulunmamak,

ç) İlgilendirildiği toptancı hali tarafından bu Yönetmeliğin uygulanmasına ilişkin olarak istenilen bilgi ve belgeleri vermek,

d) Mevzuat ve Bakanlıkça belirlenen diğer işlemleri yapmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Denetim

MADDE 11 – (1) Bakanlık, bu Yönetmeliğin uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü araştırma, inceleme ve denetimi yapmaya yetkilidir.

(2) Üretici örgütleri, denetim sonucunda Bakanlıkça verilecek talimatlara uymak zorundadır.

Cezalar

MADDE 12 – (1) Kanun ve bu Yönetmelik hükümlerine aykırı hareket eden üretici örgütleri hakkında Kanunun 14 üncü maddesinde öngörülen cezalar uygulanır.

Üretici örgütü belgesinin iptali

MADDE 13 – (1) 5 inci maddede belirtilen şartları taşımadığı veya sonradan kaybettiği anlaşılabilir ile Kanunun 6 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki veya 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (c) bentlerindeki hükümlere aykırı hareket ettiği ya da gerçeğe aykırı analiz raporu düzenlediği veya bu raporun düzenlenmesini sağladığı tespit edilenlerin üretici örgütü belgesi iptal edilir.

(2) Üretici örgütü belgesi iptal edilenlerin kayıtları sistemden silinir ve bunlara belgenin iptal edildiği tarihten itibaren bir yıl içinde üretici örgütü belgesi verilmez.

(3) Üretici örgütü belgesi iptal edilenlerin belgeleri imha edilmek üzere ilgili il müdürlüğüne teslim edilir.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 14 – (1) 15/1/1997 tarihli ve 22878 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yaş Sebze ve Meyve Üretici Birliklerinin Tabi Olduğu Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce üretici birliği veya örgütü belgesi almış olanlar, üretici örgütü olarak kabul edilir. Bunlar, ortak veya üyelerine ilişkin bilgilerin 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmüne uygun olarak 1/1/2014 tarihine kadar sisteme kaydedilmesini sağlar. Ortak veya üyeleri sisteme kaydedilen üretici örgütlerine, sistemden alınan yeni belgeleri verilir ve eski belgeleri teslim alınarak imha edilir. Belirtilen sürede, ortak veya üyelerine sisteme kaydettirmeyenlerin belgeleri iptal edilir.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce üretici birliği belgesi almış olanlardan, sisteme kayıt için Bakanlıkça istenilen bilgileri 1/1/2013 tarihine kadar sağlamayanların belgeleri iptal edilir.

(3) 1/1/2014 tarihine kadar, üretici örgütü belgesi verme ve iptal etme işlemleri bu Yönetmelik hükümlerine göre Bakanlıkça yapılır.

(4) 1/1/2014 tarihine kadar, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde öngörülen belge yerine, ziraat odası kaydını gösterir belge kullanılabilir.

(5) 9 uncu maddeye göre malların üzerinde veya kap ya da ambalajlarının herkes tarafından kolaylıkla görülebilecek bir yerinde bulundurulması zorunlu olan künye yerine, malın adı, cinsi, miktarı, üretim yeri ve ait olduğu üretici/işletmecisine ilişkin bilgileri içeren ilgili mevzuata göre düzenlenmiş fatura ve benzeri belgeler de 1/1/2014 tarihine kadar kullanılabilir.

(6) Bakanlığın il müdürlüklerinin teşkilatlanması tamamlanıncaya kadar, bu Yönetmeliğe göre Bakanlık il müdürlüklerince yapılması gereken iş ve işlemler, 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 4 üncü maddesine istinaden Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının il müdürlükleri tarafından yerine getirilir.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gümrük ve Ticaret Bakanı yürütür.